



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ**

Αθήνα, **09/08/2018**

Αριθ. Πρωτ. : **86129 - 09/08/2018**

Ταχ. Δ/ση	: Λ. Θηβών 196-198, Αγ. Ι. Ρέντης	ΠΡΟΣ :	Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Ταχ. Κώδικας	: 18233		Υπόψη: Θ. Παράσχη
Πληροφορίες	: Ειρ. Κουγιουμτζέλη - Αθανασούλια		
Τηλέφωνο	: 2132125601-642		
Fax	: 2132125701		
Email	: egdix.gram@keyd.gov.gr		

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην υπ'αρίθμ. πρωτ.: 180/19-07-2018 ερώτηση, που κατατέθηκε από τον Βουλευτή κ. Ν. Νικολόπουλο»

Για τα αναφερόμενα στην εισαγωγική περιγραφή της ερώτησης:

Το ιδιωτικό χρέος (δηλαδή το χρέος των πολιτών και επιχειρήσεων προς το δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία, τις τράπεζες και λοιπούς ιδιώτες, π.χ. προμηθευτές) διογκώθηκε σε μεγάλο βαθμό στα χρόνια της οικονομικής ύφεσης. Συγκεκριμένα, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το δημόσιο ξεπέρασαν τα 100 δις ευρώ, ενώ οι αντίστοιχες προς ασφαλιστικά ταμεία ξεπέρασαν τα 30 δις ευρώ. Αντίστοιχα και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια ξεκίνησαν ως πρόβλημα το 2009, κάθε χρόνο διογκώνονταν και ξεπέρασαν τα 105 δις ευρώ. Παράλληλα, το χρέος μεταξύ ιδιωτών (π.χ. πελάτη – προμηθευτή, εργοδότη – εργαζόμενου) παραμένει σε άγνωστο ύψος, διότι ποτέ στη χώρα δεν έγινε καταγραφή του. Ο υπερδανεισμός προ κρίσης και η αδυναμία αντιμετώπισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων κατά τη διάρκεια της κρίσης επιδείνωσε το πρόβλημα του ιδιωτικού χρέους. Συνέπεια των ανωτέρω ήταν η ένταση του φαινομένου της υπερχρέωσης, η οποία οδήγησε σε αύξηση των φόρων και εισφορών, ενώ παράλληλα οι τράπεζες οδηγήθηκαν σε αύξηση των επιτοκίων και συνεχείς ανακεφαλαιοποιήσεις. Γίνεται κατανοητό ότι η παρούσα κυβέρνηση κληρονόμησε ένα οξύτατο πρόβλημα από το παρελθόν που πλέον διαχειρίζεται με εμφανή θετικά αποτελέσματα, αφού από τα στατιστικά στοιχεία εξέλιξης των μη εξυπηρετούμενων δανείων κατά τα τελευταία έτη, όπως καταγράφονται από την ΤΤΕ και την ΕΛΣΤΑΤ, προκύπτει ότι για πρώτη φορά αναχαιτίζεται η γοργή τους αύξηση και παρατηρείται μικρή μόνο αύξηση κατά το 2015, ενώ η κατάσταση σταθεροποιείται το 2016 (δηλ. παραμένει στα ίδια περίπου επίπεδα) και επιτυγχάνεται μείωση τους το 2017 κατά ~11,4 δισεκ. €, για πρώτη φορά μετά την έναρξη της κρίσης. Σημειώνεται ότι τα «κόκκινα» δάνεια αποτελούν ένα μεγάλο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό θέμα, διότι δεν επιτρέπουν στις τράπεζες να έχουν το ρόλο που πρέπει, δηλαδή της χρηματοδότησης της οικονομίας και υποστήριξης της ανάπτυξης.

Στο παρελθόν δεν υπήρχαν εργαλεία ουσιαστικής αντιμετώπισης για τη ρύθμιση του χρέους των επιχειρήσεων, ενώ τα διαθέσιμα θεσμικά μέσα δεν έδωσαν λύση στο πρόβλημα της υπερχρέωσης και των

κόκκινων δανείων τους, αφού αυτά συνέχισαν να αυξάνονται. Με σκοπό να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της συνεχούς αύξησης της ιδιωτικού χρέους, η Κυβέρνηση τροποποίησε τα υφιστάμενα εργαλεία, ώστε να βελτιώσει την αποτελεσματικότητά τους, όπως για παράδειγμα:

- η θέσπιση της δυνατότητας ρύθμισης των χρεών και προς το δημόσιο στο πλαίσιο του Νόμου 3869/2010 για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά («Νόμος Κατσέλη – Σταθάκη»), το οποίο βοήθησε και τις ατομικές επιχειρήσεις και τους μικρο-εμπόρους που δεν διαθέτουν πτωχευτική ικανότητα
- η βελτίωση του Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ρύθμιση των κόκκινων δανείων σε διμερές επίπεδο με τις τράπεζες (χωρίς εμπλοκή του δημοσίου)
- η βελτίωση του προ-πτωχευτικού Κώδικα και συγκεκριμένα της διαδικασίας εξυγίανσης.

Παράλληλα η κυβέρνηση θέσπισε και νέα εργαλεία, όπως ο Νόμος 4469/2017 του Εξωδικαστικού Μηχανισμού, με στόχο να καλύψει το κενό του θεσμικού πλαισίου για την αντιμετώπιση των χρεών των επιχειρήσεων. Ο Νόμος αυτός περιέχει ευνοϊκές ρυθμίσεις χρέους, αφού οι οφειλέτες καλούνται να πληρώσουν μόνο ότι μπορούν (δηλ. βάσει της ικανότητας αποπληρωμής τους), ενώ στο τέλος της περιόδου αποπληρωμής (δηλ. έως 10 έτη για το δημόσιο και έως 20 έτη για τις τράπεζες) οποιοδήποτε ποσό χρέους απομένει διαγράφεται οριστικά, είτε είναι πανωτόκια, τόκοι, πρόστιμα, προσαυξήσεις ή ακόμη και κεφάλαιο, βασικός φόρος και βασική εισφορά. Ο Νόμος αυτός διέπεται και από το κοινωνικό πρόσημο, αφού οι μικροί πιστωτές, όπως οι μικροί προμηθευτές και οι εργαζόμενοι, εξοφλούνται 100% και δεν επιδέχονται κανένα «κούρεμα» χρέους. Και οι οικονομικά αδύναμοι, πολίτες και επιχειρήσεις, προστατεύονται από κατασχέσεις και πλειστηριασμούς, ενώ η προστασία της πρώτης κατοικίας τους είναι απολύτως εξασφαλισμένη. Σε κάθε περίπτωση ο θεσμός του εξωδικαστικού μηχανισμού παρέχει λύση σε επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες που στα χρόνια της κρίσης συσώρευσαν χρέη σε τράπεζες και Δημόσιο, ωστόσο έχουν τις προϋποθέσεις και τις προοπτικές για να επιβιώσουν και αναπτυχθούν.

Λόγω των παραπάνω οφελών και κινήτρων προκύπτει μεγάλο ενδιαφέρον για τον Εξωδικαστικό Μηχανισμό. Εξυπακούεται ότι τα ευνοϊκά οφέλη του Νόμου παρέχονται μόνο σε περίπτωση που ο οφειλέτης και τα συνδεδεμένα πρόσωπα (επιχείρηση, επιχειρηματίας ή/και συγγενής του) έχει οικονομική αδυναμία και δεν διαθέτει υψηλή περιουσία, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Αποσκοπεί δηλαδή στην αντιμετώπιση των στρατηγικών κακοπληρωτών, οι οποίοι διαθέτουν τη δυνατότητα να πληρώσουν τα χρέη τους, αλλά το αποφεύγουν με δόλια μέσα, επιβαρύνοντας το κοινωνικό σύνολο και την οικονομία ευρύτερα. Για να αποφευχθεί η χρήση του εργαλείου από στρατηγικούς κακοπληρωτές, έχει προβλεφθεί μια σειρά μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης με εκτενείς διαδικασίες και ελέγχους, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Επισημαίνεται, ότι μετά την υποβολή της αίτησης, η χρήση του μηχανισμού έχει διάρκεια από 3 έως 10 μήνες, ανάλογα με την περίπτωση. Πρόκειται για τα αναγκαία χρονικά περιθώρια, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι οφειλέτες δεν θα βρεθούν σε μειονεκτική θέση, αλλά και ότι οφειλές προς το δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία ή/και τις τράπεζες που έχουν λάβει σημαντικές κεφαλαιακές ενισχύσεις από τους φορολογούμενους, δεν θα διαγραφούν δολίως. Είναι δύο σημαντικές προϋποθέσεις, για την εκπλήρωση των οποίων ο Νόμος του εξωδικαστικού μηχανισμού προβλέπει συγκεκριμένες διαδικασίες και κριτήρια. Για την επίτευξη του παραπάνω στόχου απαιτείται η προσκόμιση κρίσιμων δικαιολογητικών, από τα οποία αποκαλύπτονται οι στρατηγικοί κακοπληρωτές (π.χ. πιστοποιητικά βαρών από τα αρμόδια υποθηκοφυλακεία). Όσον αφορά στη βελτίωση επί του θέματος της συγκέντρωσης των δικαιολογητικών, πρέπει να σημειωθεί ότι τα περισσότερα από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ανακτώνται αυτόματα από την ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα του εξωδικαστικού μηχανισμού.

Με σκοπό τη διευκόλυνση των ανωτέρω ελέγχων, τη διασφάλιση της διαφάνειας και του αδιάβλητου των διαδικασιών, καθώς και την διευκόλυνση των χρηστών, αξιοποιήθηκε η τεχνολογία και έτσι όλες οι διαδικασίες του Νόμου διενεργούνται μέσω ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας που σχεδίασε η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους και ανέπτυξε η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών. Για πρώτη φορά στην Ελλάδα το 2017, μέσω της ανωτέρω πλατφόρμας, συνδυάστηκαν οι βάσεις δεδομένων του δημοσίου, των ασφαλιστικών ταμείων και των τραπεζών, με σκοπό να προκύπτει ενιαία / σύμμετρη πληροφόρηση και επίσης να διευκολύνει τις επιχειρήσεις, αφού τους παρέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά της ΑΑΔΕ, του ΕΦΚΑ και των τραπεζών. Δηλαδή συντελέστηκε ένα κορυφαίο έργο υποδομής, που θα έπρεπε να έχει γίνει πριν από δεκαετίες, το οποίο ολοκληρώθηκε σε λιγότερο από 1 έτος και υλοποιήθηκε εξ ολοκλήρου από το δημόσιο, χωρίς να κοστίσει ούτε ένα ευρώ στον Κρατικό Προϋπολογισμό, πέρα από τους μισθούς των υφιστάμενων δημόσιων υπαλλήλων που εργάστηκαν για το σκοπό αυτό. Η πλατφόρμα αυτή, όχι μόνο αποδείχθηκε λειτουργική, αλλά έχει αναβαθμιστεί σημαντικά, υιοθετώντας αυτοματισμούς και διασυνδέσεις με άλλες πλατφόρμες και εξυπηρετώντας όλο και περισσότερους πολίτες και επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες. Και κάθε μήνα μετά την αρχική έναρξη της πλατφόρμας διενεργούνται αναβαθμίσεις οι οποίες συνεχίζονται ακόμη, παρέχοντας ολοένα και περισσότερες διευκολύνσεις, όπως η προγραμματισμένη αυτόματη ανάλυση βιωσιμότητας για μικρές επιχειρήσεις.

Ο Εξωδικαστικός Μηχανισμός μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας είναι διαθέσιμος σε όλες τις επιχειρήσεις που αδυνατούν να ρυθμίσουν τα χρέη τους, σε διμερές επίπεδο, δηλαδή απευθείας με τον καθένα πιστωτή τους. Στις 400 χιλιάδες επιχειρήσεις που, ελλείψει διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων, εκτιμήθηκε ότι χρωστούν σε έναν ή περισσότερους πιστωτές συμπεριλαμβάνονται όλα τα είδη επιχειρήσεων, όπως και οι ατομικές επιχειρήσεις (δηλαδή οι ελεύθεροι επαγγελματίες, οι αγρότες κλπ). Χιλιάδες εξ αυτών των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και ελευθέρων επαγγελματιών ενδεχομένως να μην προσέλθουν στον εξωδικαστικό μηχανισμό, διότι μπορούν να ρυθμίσουν τα χρέη τους αξιοποιώντας άλλα διαθέσιμα εργαλεία, όπως ο Κώδικας Δεοντολογίας Τραπεζών ή ο Νόμος Κατσέλη – Σταθάκη (για όσους δεν διαθέτουν πτωχευτική ικανότητα) ή τη διαδικασία εξυγίανσης του προ-πτωχευτικού κώδικα. Η μη χρήση του Εξωδικαστικού Μηχανισμού και από τις 400 χιλιάδες επιχειρήσεις όλων των ειδών, δεν συνεπάγεται την αποτυχία του εργαλείου, αφού ο Νόμος αυτός αποτελεί ένα από τα διαθέσιμα εναλλακτικά εργαλεία που διαθέτουν πλέον οι επιχειρήσεις και μπορούν να αξιοποιήσουν αυτό που τους ταιριάζει καλύτερα.

Η εφαρμογή του εξωδικαστικού μηχανισμού εξελίσσεται διαρκώς ως προς την απήχηση των ενδιαφερομένων επιχειρηματιών – οφειλετών, οι οποίοι εισέρχονται κατά εκατοντάδες καθημερινά στην ηλεκτρονική πλατφόρμα για να συμπληρώσουν την αίτηση υπαγωγής στον εξωδικαστικό μηχανισμό, την οποία άλλοτε αποθηκεύουν προσωρινά για να επανέλθουν και να την επεξεργαστούν / συμπληρώσουν / βελτιώσουν, ενώ άλλοτε προχωρούν στην οριστική υποβολή της. Όπως δείχνουν τα στατιστικά αποτελέσματα, δεκάδες χιλιάδες επιχειρήσεις έχουν ήδη ξεκινήσει να προστρέχουν στον εξωδικαστικό μηχανισμό και να χρησιμοποιούν την ηλεκτρονική πλατφόρμα. Εδώ και 1 χρόνο, πάνω από 34 χιλιάδες επιχειρήσεις και 15 χιλιάδες ελεύθεροι επαγγελματίες (δηλ. ατομικές επιχειρήσεις) ξεκίνησαν τις διαδικασίες ρύθμισης οφειλών στην ηλεκτρονική πλατφόρμα και καθημερινώς ωριμάζουν και ολοκληρώνονται επιτυχώς υποθέσεις. Εξ αυτών ήδη βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο περισσότερες από 13 χιλιάδες αιτήσεις, υποβλήθηκαν πάνω από 3 χιλιάδες αιτήσεις, ενώ ρύθμισαν τα χρέη τους με ευνοϊκό τρόπο 213 οφειλέτες (67 επιχειρήσεις και 146 ελεύθεροι επαγγελματίες).

Πρέπει ακόμα να σημειωθεί ότι το κριτήριο επιλεξιμότητας για υπαγωγή στον εξωδικαστικό μηχανισμό είναι το ελαστικότερο σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθότι δεν απαιτείται η ενδιαφερόμενη επιχείρηση να έχει

φορολογητέα κερδοφορία, όπως αναφέρεται, αλλά αντιθέτως ζητείται να διαθέτει σε μία τουλάχιστον από τις τελευταίες τρεις χρήσεις πριν από την υποβολή της αίτησης εναλλακτικά:

- είτε θετικά αποτελέσματα προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA)
- είτε θετική καθαρή θέση (equity).

Γίνεται κατανοητό ότι εάν μια επιχείρηση δεν διαθέτει κανένα από τα 2 ανωτέρω εναλλακτικά κριτήρια, τότε συνεπάγεται ότι είτε αποκρύπτει εισοδήματα ή / και παρουσιάζει πλαστές / εικονικές δαπάνες και συνεπώς δεν είναι επιθυμητή η ένταξη της στον Εξωδικαστικό Μηχανισμό.

Επί των ερωτημάτων σημειώνονται τα ακόλουθα:

1) Ο Εξωδικαστικός Μηχανισμός ως καινοτόμο εργαλείο διαχείρισης του ιδιωτικού χρέους των επιχειρήσεων, ομόρρυθμων εταίρων, ελευθέρων επαγγελματιών και αγροτών αναπόφευκτα συνάντησε δυσκολίες και συνοδεύτηκε από εμπόδια στους πρώτες μήνες εφαρμογής του.

Το σημαντικότερο πρόβλημα ήταν η έλλειψη ενημέρωσης όλων των εμπλεκόμενων και για να αντιμετωπιστεί αυτό επενδύσαμε στην παραγωγή και διάδοση της απαιτούμενης γνώσης. Προς το σκοπό αυτό, έγιναν ενημερωτικές ημερίδες σε περισσότερες από 50 πόλεις της χώρας, καθώς και πολύωρα εκπαιδευτικά σεμινάρια σε 12 πόλεις (μέσω τηλεδιάσκεψης). Κατά μείζονα λόγο, το κενό πληροφόρησης στο ευρύ κοινό κλήθηκαν να καλύψουν και τα 23 Κέντρα και Γραφεία Ενημέρωσης και Υποστήριξης Δανειοληπτών που ήδη λειτουργούν ανά την επικράτεια, στα οποία έχουν προσέλθει και έχουν λάβει δωρεάν επίσημη ενημέρωση και εξειδικευμένη καθοδήγηση για το πρόβλημα υπερχρέωσης που αντιμετωπίζουν 8,6 χιλιάδες πολίτες, επιχειρήσεις και συνεργάτες τους (λογιστές, δικηγόροι κλπ). Παράλληλα λειτουργεί το ειδικό helpdesk (με email) της ΕΓΔΙΧ μέσω του οποίου υποστηρίζονται διαρκώς οι εμπλεκόμενοι επιστήμονες (λογιστές, οικονομολόγοι, δικηγόροι, μηχανικοί κλπ), ενώ μέσω της ιστοσελίδας www.keyd.gov.gr, παρέχεται ενημέρωση σε όλους τους χρήστες, καθώς και δωρεάν χρηστικό υλικό (όπως αναλυτικές οδηγίες χρήσης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, συχνές ερωτήσεις – απαντήσεις, υποδείγματα εντύπων που απαιτούνται για την υποβολή αίτησης, υποδείγματα μελετών βιωσιμότητας κλπ). Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι για την επιτυχή αντιμετώπιση της υπερχρέωσης, πέραν των συνεχών προσπαθειών που καταβάλλει η ελληνική κυβέρνηση, απαιτείται να υπάρχει και η ανάλογη υποστήριξη των εμπλεκόμενων επαγγελματιών και επιστημονικών φορέων που συνδράμουν στην επιτυχή εφαρμογή του. Όλοι οι ανωτέρω φορείς συνδράμουν μέχρι στιγμής στην εφαρμογή του Εξωδικαστικού Μηχανισμού και έχει καλλιεργηθεί η απαιτούμενη συνεργασία, πλην όμως δεν πρέπει να υπάρχει εφησυχασμός, αντιθέτως πρέπει διαρκώς να εντείνεται η ενεργή συμμετοχή τους.

Μια άλλη σημαντική παράμετρος δυσκολίας στην εφαρμογή του εξωδικαστικού μηχανισμού αποτέλεσε η στάση αναμονής που εύλογα τήρησαν στην αρχή οι οφειλέτες και οι συνεργάτες τους, περιμένοντας να διαπιστώσουν που θα καταλήξει αυτός ο μηχανισμός. Και αυτό το εμπόδιο αντιμετωπίστηκε μόλις κατέληξαν επιτυχώς οι πρώτες υποθέσεις στα μέσα Δεκεμβρίου του 2017, δηλαδή 5 μήνες μετά την ενεργοποίηση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Σημειώνεται ότι ο αριθμός ολοκλήρωσης αιτήσεων αυξάνεται σταδιακά τους τελευταίους μήνες και αναμένεται να αυξηθεί ακόμη περισσότερο στους επόμενους μήνες. Όσο προκύπτουν παραδείγματα επιτυχούς χρήσης του μηχανισμού, αφού συνεχώς ολοένα και περισσότερες επιχειρήσεις ολοκληρώνουν επιτυχώς τις απαιτούμενες διαδικασίες, τόσο η συμμετοχή θα αυξάνεται ακόμη περισσότερο.

Επιπλέον οι οφειλέτες τήρησαν και μια στάση επιφυλακτικότητας στις αρχές του 2018 εξαιτίας εσφαλμένων ειδήσεων / διαδόσεων ότι επίκειται να προκύψει μια άλλη πιο ευνοϊκή ρύθμιση οφειλών προς το δημόσιο σε 120 δόσεις, μέσω μιας άλλης, πολύ απλής και γρήγορης διαδικασίας, χωρίς δικαιολογητικά και ελέγχους, κάτι το οποίο δεν ισχύει.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τη διεθνή εμπειρία τέτοια εργαλεία ρύθμισης, όπως ο εξωδικαστικός μηχανισμός, απαιτούν τη συναίνεση των πιστωτών, δηλαδή να δέχονται να προβούν σε βιώσιμες και μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις, έναντι του να κλείσουν οι επιχειρήσεις, το οποίο ζημιώνει εν τέλει και τους πιστωτές. Απαιτείται συνεπώς και η προθυμία των τραπεζών να προβαίνουν σε γενναίες και ταυτόχρονα ρεαλιστικές και βιώσιμες ρυθμίσεις οφειλών. Ωστόσο στην πράξη, η αδυναμία ορθολογικής αντιμετώπισης των κόκκινων δανείων αναδεικνύεται σε πολλές χώρες ως ένα μεγάλο ζήτημα. Είναι ένα ζήτημα για το οποίο πρέπει και οι τράπεζες να προβούν σε εσωτερικές μεταρρυθμίσεις και αναβαθμίσεις της λειτουργίας τους, έτσι ώστε να παρέχουν βιώσιμες λύσεις στις επιχειρήσεις και να τις βοηθούν να επανέλθουν σε αναπτυξιακή τροχιά. Να παίξουν δηλαδή έναν ρόλο υποστηρικτικό και αναπτυξιακό, με κοινωνικό πρόσημο. Στον τομέα αυτό η κυβέρνηση εργάζεται με τις τράπεζες, έτσι ώστε να βελτιώνεται η στάση τους και να συμβάλλουν στην επίλυση του προβλήματος της υπερχρέωσης.

Η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους έχει λάβει υπόψη της όλες τις δυσκολίες που, όπως είναι φυσικό σε κάθε νεοπαγή θεσμό, έχουν ανακύψει κατά την διανυθείσα περίοδο εφαρμογής του εξωδικαστικού μηχανισμού και καθημερινά επιλύει τα εμπόδια που προκύπτουν, ενώ εισηγείται τις απαραίτητες πρόσθετες βελτιώσεις.

2) Η συνεχής αξιολόγηση και βελτίωση των εργαλείων αποτελεί πάγια επιδίωξη της Κυβέρνησης. Παρακολουθείται διαρκώς η πορεία του εξωδικαστικού μηχανισμού και εφόσον προκύψει η ανάγκη για αλλαγές, τότε η Κυβέρνηση θα προβεί σε αυτές, σε συμφωνία με τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας και τους περιορισμούς των οδηγιών και κανονισμών της Ε.Ε. και της Ε.Κ.Τ.

Πρέπει να σημειωθεί ότι το Κυβερνητικό Συμβούλιο Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, έχοντας συλλέξει τις παρατηρήσεις και έχοντας εισακούσει τα αιτήματα όλων των εμπλεκόμενων φορέων, έχει υλοποιήσει μια σειρά από βελτιώσεις, με στόχο την διευκόλυνση του οφειλέτη – επιχειρήσης για την πραγματική αναδιάρθρωση των χρεών του, ταυτόχρονα με την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης και την εξασφάλιση των δημοσίων εσόδων. Με το πρόσφατο πολυνομοσχέδιο Ν. 4549/2018 επιτυγχάνεται η περαιτέρω τεχνική και ουσιαστική βελτίωση τόσο του Νόμου όσο και της ηλεκτρονικής πλατφόρμας υλοποίησης αυτού, προκειμένου να υπηρετήσει αποτελεσματικότερα και ταχύτερα τον επιβεβλημένο σκοπό του, ειδικά προς την κατεύθυνση ενίσχυσης της κάλυψης όλων των ειδών επιχειρήσεων, την εξυγίανση των βιώσιμων επιχειρήσεων και την επαναφορά τους σε αναπτυξιακή τροχιά, καθώς και την πρόληψη του φαινομένου των στρατηγικών κακοπληρωτών, δηλαδή αυτών που έχουν τη δυνατότητα να πληρώσουν τις οφειλές τους, ωστόσο το αποφεύγουν με δόλια μέσα, εις βάρος ολόκληρης της αγοράς και οικονομίας.

Με το πολυνομοσχέδιο Ν. 4549/2018 θεσπίστηκε και η διεύρυνση του πεδίου του Νόμου, ώστε να είναι περισσότεροι οι δικαιούχοι, στοχεύεται η απλοποίηση των διαδικασιών και οι κανόνες στη συνεργασία μεταξύ των πιστωτών, που αποτελούν το τρίπτυχο των αλλαγών του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών. Αναλυτικότερα:

α) Διεύρυνση πεδίου εφαρμογής:

- προβλέπεται πλέον η ένταξη και των χρεών που δημιουργήθηκαν έως και τις 31 Δεκεμβρίου 2017

- μπορούν πλέον να ενταχθούν και οι οφειλές ομόρρυθμων εταίρων
- θεσπίστηκε η υπαγωγή των ελευθέρων επαγγελματιών με οφειλές:
 - ο έως 125 χιλιάδες ευρώ προς δημόσιο και 125 χιλιάδες ευρώ προς ασφαλιστικά ταμεία, με απλή διαδικασία
 - ο άνω των 125 χιλιάδες ευρώ, με την κανονική διαδικασία και την εκπόνηση μελέτης βιωσιμότητας, όπως και οι επιχειρήσεις.

β) Διεύρυνση προστασίας:

Σε ό,τι αφορά το πλαίσιο κανόνων για την καλύτερη συνεργασία μεταξύ οφειλέτη και πιστωτών, καθώς και των πιστωτών μεταξύ τους, οι αλλαγές που επήλθαν, έχουν στόχο την περαιτέρω προστασία των οφειλετών.

Μεταξύ άλλων συμφωνήθηκε να αναστέλλονται τα μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης του Δημοσίου και για τις περιπτώσεις που αίτηση υπαγωγής στον εξωδικαστικό αφορά διμερή διαπραγμάτευση, ενώ επεκτείνεται η προστασία του οφειλέτη από 70 ημέρες σε 90.

Ενισχυμένη προστασία παρέχει για τις επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες η διάταξη που αφορά στους τραπεζικούς λογαριασμούς που έχουν κατασχεθεί από το Δημόσιο, τις τράπεζες και τους ιδιώτες, καθώς προβλέπεται ότι θα αποδεσμεύονται με την υπογραφή της σύμβασης αναδιάρθρωσης. Έτσι, ο οφειλέτης θα αποκτά και πάλι πρόσβαση στα ποσά των λογαριασμών που είχαν «παγώσει».

Στις περιπτώσεις διμερούς διαπραγμάτευσης που εκκρεμούν για τρεις μήνες, οι πιστωτές οφείλουν πλέον να ενημερώνουν την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους για την πρόοδο των διαδικασιών.

Σε ό,τι αφορά εκείνους που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα αλλά δεν έχουν πτωχευτική ικανότητα, όπως για παράδειγμα οι αγρότες, αποκτούν πλέον τη δυνατότητα να ρυθμίσουν διμερώς (εκτός από τις οφειλές σε ασφαλιστικά ταμεία και εφορία) και τις τραπεζικές τους οφειλές, ακόμη και για τις τράπεζες υπό εκκαθάριση, όπως τα δάνεια προς την πρώην Αγροτική Τράπεζα.

γ) Απλοποίηση διαδικασιών:

Με τις πρόσφατες αλλαγές του Νόμου, διευκολύνονται και επισπεύδονται οι διαδικασίες και απαιτούνται λιγότερα έγγραφα για χιλιάδες επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες που θέλουν να υπαχθούν στον εξωδικαστικό μηχανισμό, καθώς και διευκολύνει τους λογιστές, δικηγόρους, οικονομολόγους και λοιπούς συνεργάτες των επιχειρήσεων, οι οποίοι αναλαμβάνουν την υποβολή των αιτήσεων τους.

Συγκεκριμένα, με την ΚΥΑ υπ. αριθ. 64182/2018 του Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης Γιάννη Δραγασάκη και του Υπουργού Οικονομικών Ευκλείδη Τσακαλώτου, που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ στις 15 Ιουνίου 2018, καταργούνται τα μισά δικαιολογητικά (δηλ. 11), ενώ θεσπίζεται η δυνατότητα προσκόμισης των υπολοίπων 11 μετά την υποβολή της αίτησης και πλέον απαιτείται η προσκόμιση μόνο 3 δικαιολογητικών κατά την υποβολή της αίτησης. Έτσι, καταργείται η υποχρέωση των αιτούντων να προσκομίζουν όλα τα έγγραφα από Εφορία, ασφαλιστικά ταμεία και πιστωτικά ιδρύματα, καθώς οι σχετικές πληροφορίες αντλούνται ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους. Για τα δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομίσουν οι ίδιοι οι οφειλέτες ισχύουν πλέον τα εξής:

- α) Δικαιολογητικά που δεν επηρεάζουν συγκεκριμένους ελέγχους, όπως της ακίνητης περιουσίας ή/και την επιλεξιμότητα της επιχείρησης, μπορούν να προσκομιστούν και μετά την αίτηση υπαγωγής στον εξωδικαστικό.

β) Σε ό,τι αφορά την αντικειμενική αξία ακινήτων, εκτός από την πράξη προσδιορισμού του ΕΝΦΙΑ, δίνεται η δυνατότητα κατάθεσης εναλλακτικών αποδεικτικών στοιχείων, όπως για παράδειγμα το έντυπο ΑΑ Γης για αγροτεμάχια.

Επίσης δίνεται η δυνατότητα διόρθωσης λαθών που αφορούν το ακριβές ύψος της οφειλής. Διαπιστώθηκαν αποκλίσεις μεταξύ των στοιχείων κατά την υποβολή της αίτησης και των τελευταίων στοιχείων που είχε στη διάθεσή του ο οφειλέτης.

Παράλληλα δίνεται η δυνατότητα να διαγραφεί μια αίτηση που έχει λάθη ή ελλείψεις και ταυτόχρονα να επανυποβληθεί από τον οφειλέτη χωρίς να θεωρηθεί νέα αίτηση.

Επιπρόσθετα καθορίζονται συγκεκριμένες προθεσμίες σε κάθε στάδιο, ειδικότερα όταν δεν υπάρχει ρητή αναφορά του νόμου, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις αποδείχθηκε στην πράξη ότι οι προβλεπόμενες προθεσμίες δεν επαρκούσαν.

Καθορίζεται επίσης η διαδικασία έγκρισης παράτασης όταν υπάρχει αιτιολογημένη αδυναμία του οφειλέτη να προσκομίσει σειρά απαραίτητων δικαιολογητικών.

Από την άλλη πλευρά, προβλέπεται ξεκάθαρα, ότι αίρεται το τραπεζικό και φορολογικό απόρρητο και των ελευθέρων επαγγελματιών που υποβάλουν αίτηση υπαγωγής στον Εξωδικαστικό Μηχανισμό, ώστε να σχηματίζεται πλήρης εικόνα για την περιουσιακή κατάσταση του οφειλέτη. Στόχος είναι η αποτροπή κατάχρησης των ευνοϊκών διατάξεων από στρατηγικούς κακοπληρωτές, οι οποίοι προσπαθούν να εκμεταλλευτούν αδυναμίες του νομικού πλαισίου.

Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι μετά από τη λειτουργία του πρώτου έτους του εξωδικαστικού μηχανισμού, το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης και η ΕΓΔΙΧ παρεμβαίνουν καθημερινά σε συγκεκριμένες διαδικαστικές βελτιώσεις που διευκολύνουν αποτελεσματικότερα τους χρήστες. Εξυπακούεται ότι παρακολουθείται διαρκώς η πορεία του Εξωδικαστικού Μηχανισμού και οι δυσκολίες εφαρμογής που ανακύπτουν στην πράξη και εφόσον απαιτηθεί η Κυβέρνηση θα προβεί σε περαιτέρω βελτιώσεις, με σκοπό την υποστήριξη των επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση των χρεών τους και την επάνοδο τους στην αναπτυξιακή πορεία.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος του τμήματος Διοικητικής
Υποστήριξης, Οργάνωσης & Τεχνικών
Υπηρεσιών Τομέα Ανάπτυξης

Κ.Α.Α.
ΤΣΙΜΠΟΓΙΑΝΝΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

Ο Ειδικός Τομεακός Γραμματέας

Φώτης Κουρμούσης